

ಶಾಂತಿಯುತ ಬಾಳಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಅನ್ವೇಷಣೆ

ಡಾ. ಎ.ಪಿ. ಜೆ. ಆಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಬಸವಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ನನಗೆ ಕೊಡಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದ ವಿಷಯವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಸವೇಶ್ವರರು ಒಬ್ಬ ಸಂತ ಕವಿ; ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ದಾರ್ಶನಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಸುಧಾರಕ ರಾಗಿದ್ದರು. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಅವರು ಮಾನವತೆಗೆ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಸೇವೆಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂದೇಶ ವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ, ಅದರ ಮುಂದೆ, “ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ” ಎಂಬ ಸಂದೇಶವು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಅದು “ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ” ಎಂದು ಬೋಧಿಸುವ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಮಹಾನ್ ಸಂದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದೇಶ ಇಡೀ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಮಾರ್ದನಿಸಬೇಕು. ಒಂಬತ್ತು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಸಂತ ಬಸವಣ್ಣ ಮಾನವಜೀವಿತವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ ನೂತನ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೀವು ಓದಿದರೆ, ಅವೆಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಅವು ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗಳ ಅಂತರಾಳವನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಅವರು ದಿವ್ಯಸ್ತೋತ್ರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಜನಗಳೆದುರಿಗೆ ಹಾಡಿದರು. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾನವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂಗವೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ:

ಮಡಕೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಮಣ್ಣೇ ಮೊದಲು
ತೊಡಿಗೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಹೊನ್ನೇ ಮೊದಲು
ಶಿವಪಥವರಿವಡೆ ಗುರುಪಥ ಮೊದಲು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರನರಿವಡೆ
ಶರಣರ ಸಂಗವೇ ಮೊದಲು

ಹೀಗೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನವು ಮಾನವ ಜೀವಿತದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಮಗೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಂತಿಯನ್ನರಸುತ್ತಾ

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾನು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು

ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೦೦೩ ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಅರುಣಾಚಲಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತವಾಂಗ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಬೌದ್ಧ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆ. ಅದು ಇರುವುದು ಸಮುದ್ರಮಟ್ಟ ದಿಂದ ೩,೫೦೦ ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದು, ಕಾಲ ಕಳೆದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ವಿಪರೀತ ಶೀತದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಅನುಭವಿ ವೃದ್ಧರು -ಇವರೊಬ್ಬರೂ ಸಂತೋಷದ ಆಲೆಗಳನ್ನು ಪಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಪೂರ್ವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ನಂತರ, ನಾನೂರು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ ತವಾಂಗ್ ಬೌದ್ಧ ಮಠದ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಎಲ್ಲ ವಯೋಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳೂ ಪ್ರಶಾಂತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ತವಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ತಾವು ಶಾಂತವಾಗಿರುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿರುವುದೇನು ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಂತ ಭಿಕ್ಷುವಿಗೆ ಕೇಳಿದೆ: “ತವಾಂಗ್ ಬೌದ್ಧ ಮಠ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಗಳ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಗೆ?” ಎಂದು. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ನಂತರ ಮುಗುಳುನಗೆ ಬೀರಿ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ನೀವು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಲ್ಲವೇನು? ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಕು.” ಮತ್ತೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, “ಇದು ನನಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ.”

ಅಲ್ಲೊಂದು ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನ ಸುಂದರ ಸುರ್ವಣ ವಿಗ್ರಹವಿತ್ತು. ಅದೂ ಕೂಡ ನಗುವನ್ನೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

**ಅಹಂಕಾರ ಮನವನಿಂಬುಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾನೆಲ್ಲಿ
ಬಪ್ಪಮೊ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡದೆ
ಲಿಂಗತನುವಾಗಿರಬೇಕು ಅಹಂಕಾರರಹಿತವಾದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತ
ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ**

ಮಠದ ಮಹಂತ ಭಿಕ್ಷುಗಳು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಿರಿಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಭಿಕ್ಷುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರ ನಡುವೆ ಮಹಂತರು ಮತ್ತು ನಾನು, ಈರ್ವರೂ ಕುಳಿತವು. ನಂತರ ಅವರು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅದರ ವಿಷಯ ವನ್ನೇ ನಾನಿಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು. ಮಹಂತರು ಹೇಳಿದರು: “ಇಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಪರಸ್ಪರ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಸಂತೋಷಗಳು ಹಿಂಸೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆಯುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ‘ನಾನು’ ಮತ್ತು ‘ನನ್ನದು’ ಎಂಬೀ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನೀವು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಅಹಂಕಾರದ ನಿರ್ಮೂಲನದಿಂದ, ಸಹಮಾನವ ರೊಡನೆ ಇರುವ ದ್ವೇಷವೂ ಮಾಯವಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದ್ವೇಷವೆಂಬುದು ಹೊರಟು ಹೋದಾಗ, ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಿಂಸೆಯ ಭಾವನೆ ಕೂಡ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವುದು. ಹಿಂಸೆಯ ಭಾವನೆ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಶಾಂತಿಯ ಭಾವನೆ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಜನಿಸುವುದು. ಆಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ ಮಾತ್ರವೇ ಆರಳುವುದು”. ಶಾಂತಿಯುತ ಬಾಳುವೆಯ ಸುಂದರ ಸೂತ್ರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಾನಂದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, “ನಾನು” ಮತ್ತು “ನನ್ನದು” ಎಂಬ ಮಾನಸಿಕ ಭಾವ ಪ್ರವಾಹದ ನಿವಾರಣೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೀಡ ಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದು.

ಶಾಂತಿಯುತ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಸಮಾಜದ ವಿಕಾಸ ದೆಡೆಗಿನ ನನ್ನ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಿತು. ನೈಜ ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಹುಡುಕಾಟ ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಬಲ್ಲೇರಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಠವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ತುಂಬ ಹಿರಿಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೊಡನೆ, ತವಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸಂದೇಶದ ಕುರಿತಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬರು, ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು: “(ಇತರರ ತಪ್ಪನ್ನು) ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಡುವುದು ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಳಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಬಲ್ಲದು”. ಇದೇ ರೀತಿ ನಾನು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ,

ಅಲ್ಲಿನ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ, ತವಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನನಗಾದ ಅನುಭವ ವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ತವಾಂಗ್ ಅನುಭವವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸುಂದರವಾದುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು: “ದಾನಬುದ್ಧಿಯು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ”. ನಂತರ ನಾನು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಅಜಮೀರ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಷರೀಫ್ ದರ್ಗಾಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿನ ಶುಕ್ರವಾರದ ನಮಾಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸೂಫಿ ಸಂತರೊಬ್ಬರು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ಭಗವಂತನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಮಾನವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಶಕ್ತಿಯುತ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಕೆಡುಕಿನ ಸೈತಾನ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿಂತನೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತವೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಭಗವಂತನು ನಮಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದ, ಪ್ರೇಮಭಾವವು ಪಸರಿಸುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.”

ಈ ನರಕಸದೃಶ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ನೆಮ್ಮದಿ ಯನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅದೊಂದೇ ಸತ್ಯ. ಇಡೀ ಜೀವನ ದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಈ ಪಾಠವನ್ನು ನಾನು ಕಲಿತಿರು ವೆನು. ಮಿಕ್ಕಿರುವುದೆಲ್ಲ ಬರೀ ಥಳುಕಿನ ಭ್ರಾಂತಿ.

-ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ (ಕ್ರೈ.ಶ್ರೀ. ೫. ೨೭೭)

ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಅವರ ತಾಯಿ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆ ನನಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಹೀಗೆ ನುಡಿದರು: “ಮಗೂ, ನಿನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀನು ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತರಲು ಶಕ್ತನಾದರೆ, ಮಾನವನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊ. ಪರಮಶಕ್ತನಾದ ಭಗವಂತನ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಿನ್ನ ಮೇಲಿದೆ.” ಈ ಬೋಧನೆಯು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿತು; ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಯನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಮೇಲಿನ ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದಾದದ್ದು ಏನು? ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷುದ್ರಸ್ವಾರ್ಥದ ಹಂತದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು, ಯಾವ ಬಾಹ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಇತರರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಚಿರಂತನ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಈ ಅನುಭವಗಳು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಕಡೆಯ ಮಾತುಗಳು

ಈಗ ನಾವು ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಮಹಾನ್ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸೋಣ. ಅವರು, ಪರಿಶುದ್ಧ ಹೃದಯ

ದವನೊಬ್ಬನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ:

ಕಾಮವೇಕೋ, ಲಿಂಗಪ್ರೇಮಿಯನಿಸುವಂಗೆ?
ಕ್ರೋಧವೇಕೋ, ಶರಣವೇದ್ಯನೆನಿಸುವಂಗೆ?
ಲೋಭವೇಕೋ, ಭಕ್ತಿಯ ಲಾಭವ ಬಯಸುವಂಗೆ?
ಮೋಹವೇಕೋ, ಪ್ರಸಾದವೇದ್ಯನೆನಿಸುವಂಗೆ
ಮದಮತ್ತರವುಳ್ಳಂಗೆ ಹೃದಯಶುದ್ಧವೆಲ್ಲಿಯದೋ?
ಹದುಳಿಗರಾದಲ್ಲಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ!

(ಹದುಳಿಗ=ತೃಪ್ತಿವುಳ್ಳವ)

ಈ ವಚನವು ಇದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು: “ಯಾರ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ, ಯಾರಲ್ಲಿ

ತತ್ತ್ವವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಬದುಕು

ತತ್ತ್ವವಿಚಾರ ಒಂದು ಮರೀಚಿಕೆಯಂತೆ. ಆದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಬಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ? ಭೌತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಅವನ ಚಿಂತನಾಚಿಖರದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಗಳಿಕೆಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸ್ವರ್ಣಮಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರವು, ಜ್ಞೇಷೋ ಹೇಳುವಂತೆ ‘ಅದೊಂದು ಪ್ರಿಯವಾದ ಸಂತೋಷ’. ಆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುವ ವಿನೀತ ಭಾವನೆಯೇ ಶಾರೀರಿಕ ಸುಖಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಕೊಳಕುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಜ್ಞಾನದ ಮೊದಲ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಈ ಬಗೆಯ ಉತ್ಸಾಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ, ಕವಿ ಬ್ರೌನಿಂಗ್‌ನ ಜೊತೆಗೆ ನಾವೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ ‘ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದೇ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ’. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಹಳಷ್ಟು ಭಾಗ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿದೆ; ಹೊಯ್ಬಾಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವುದು ಬರೀ ಸಂಕ್ಷೋಭೆಯನ್ನೇ. ಆದರೆ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವೂ ಅತಿ ಮಹತ್ವವೂ ಆದ ಏನೋ ಒಂದು ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಗೋ ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಶಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆ. ‘ಜೀವನವೆಂದರೆ ನಾವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ನಾವು ಎದುರಿಸುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ’ ಎಂದು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ನೀಪೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ‘ಮಿತ್ಯ’ ಎಂಬ ಪಾತ್ರವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ‘ಇವನು ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು. ಅವರಿಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹೂ ಬೀಕಾಗಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೀಕಾಗಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವಷ್ಟೆ’

ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ನೋಡಲು ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸೂಕ್ತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ನಾವು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಚಂಡಮಾರುತದಿಂದ

ಮದ ಮತ್ತು ಮಾತುರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಗವಂತನು ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾನೆ.”

ಈಗ ನಾವು ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಮಹಾನ್ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಅವರ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ: “ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು, ನುಡಿದರೆ ಮಾಣಿಕೈದ ದೀಪ್ತಿಯಂತಿರಬೇಕು” ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಬಸವ ಪುರಸ್ಕಾರದಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ಗೌರವವನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಗುರಿಸಾಧನೆಗೂ ನನ್ನ ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿವೆ. ಭಗವಂತನು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ.

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ದೊಡ್ಡವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡವೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಡಮಾಡದೆ ಬೇಗಬೇಗನೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ‘ಅನಂತದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ’ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನೋಡಲು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಗಳೆಡೆಗೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ನಗುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕರಾಳ ಛಾಯೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಗುನಗುತ್ತಾ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಆ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ರಾಗಲು ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಹೀಗೆ ನಾವು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಈ ಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿಯ ಗಳಿಕೆಯೇ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲೂ, ಬಹುಶಃ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ದರ್ಶನಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳಲಾಗುವ ಬಾಳಿನ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಬರಹಗಾರ ಥೋರೋ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, “ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳಷ್ಟೆ ಸಾಲದು. ಒಂದು ವಿಚಾರಧಾರೆ ಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಷ್ಟೆ ಸಾಲದು. ಅಂಥವನು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಆ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸರಳ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ, ಉನ್ನತ ಮತ್ತು ನಂಬುಗೆಯ ಬಾಳನ್ನು ಬಾಳಬೇಕು. ನಾವು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಅದರಲ್ಲೇ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಖಂಡಿತ ತಿಳಿದಿರಲೇಬೇಕು.” ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಬೇಕನ್ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾನೆ: “ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿ. ನಂತರ ಉಳಿದೆಲ್ಲವುಗಳೂ ನಿಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಆ ಉಳಿದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಿಗದೆ ಹೋಗದ ನಷ್ಟವನ್ನು ನೀವೆಂದೂ ಪರಿಭಾವಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ.” ನಿಜ, ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ನಮ್ಮನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನಾಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ಅಮೆರಿಕೆಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ವಿಲ್ ಡ್ಯುರಾಂಟ್ ಅವರ Story of Philosophy ಪುಸ್ತಕದ ‘ಅವತರಣಿಕೆ’ ಯ ಭಾವಾನುವಾದ.)